

30

SVÄNGEHALLAR - FJÄREHALS

Naturvärde: BZKLF, Klass I.

Omfattning: Naturreservatet Svängehallar-Fjärehals, beläget mellan Råö i söder och V. Hagen i norr.

Kommundel: 4 Onsala.

Befintligt skydd: Naturreservat.

Areal: 292 ha, varav 170 ha land.

Beskrivning

Området utgör ett karakteristiskt avsnitt av den starkt sönderflikade kuststräckan utmed västsidan av Onsalahalvön. Berggrunden går på många håll i dagen särskilt i västra delen av området. I de inre östra delarna förekommer sandområden av växlande storlek, till stora delar barrskogsplanterade eller uppodlade.

Vegetationen uppvisar bl a till följd av varierande exponeringsgrad en markant zonerings. Ytterst i väster på de mest vindexponerade lokalerna finns ljunghed, som utåt havsbandet endast förekommer fläckvis bland de kala klipporna och som inåt land blir alltmer igenvuxen. I vikar har avlagrats sand och andra lösa jordarter, som medfört att vegetationen här blivit anorlunda. Vid Svängehallar i reservatets norra del finns stora betesområden med strandäng, ljunghed, hällmark, fukthed, fuktäng och torräng. På strandängen påträffas bl a blåsklöver, trift, gåsört och salttåg. I skonor vid Sandö vad växer styv glasört. Ovanför strandängen växer en fuktäng med darrgräs, nysört och kärrsilja. Fuktheden är vidsträckt med bl a klockljung, blåtåtel, tuvsäv och borsttåg. Ljungheden domineras av ljung, odon och kråkris. Kring Harholmsviken finns likaså en välhävdad strandäng. Vegetationen är gödselpåverkad av de rikliga mängder tång som spolas i land. Floran är därför ganska artfattig med mest kvävegynnade arter. Ett fåtal exemplar av trift och blåsklöver finns dock.

Innanför denna yttre zon finns ett bälte som till största delen är barrskogsbevuxet. Det omfattar större delen av reservatet och når på några ställen ganska nära stranden, såsom t ex vid Höviken. Skogen i området består till största delen av tall. I skyddade lägen bakom klippformationer och i sänkor har även granen nått ansenliga dimensioner. Skogen har till största delen planterats under de första decennierna av 1900-talet.

Växt- och djurlivet är rikt med bl.a. sandödlor och en rik lavflora på berg-hällar och stenblock.

Området är välbesökt, inte minst under badsäsongen. Badplatsen vid Svängehallar är av hög klass med både sand- och klippstrand, och är mycket välfrekventerad.

Skala 1:15000. Bassås 6:5 m.fl.

Reservatet utgör en del av ett riksintresse för naturvården, NN 5 Kungsbackafjorden-Södra Onsalahalvön-Nidingen-Rolfsån och för friluftslivet, FN 5 Onsalalandet-Kungsbackafjorden-Tjolöholm. En mindre del av reservatet berörs också av ett riksintresse för kulturmiljövård, KN 5 Onsala Sandö. Området har godkänts av regeringen som ett Natura 2000-område (pSCI) och ingår även i den nationella bevarandeplanen för odlingslandskapet.

Bedömning

Som grund för reservatbeslutet fann länsstyrelsen, ”att ifrågavarande område bör särskilt vårdas och skyddas på grund av sin betydelse för kännedomen om landets natur och för allmänhetens friluftsliv.” ”Ändamålet med reservatet är att genom lämplig hävd bibehålla den nuvarande naturmiljön inom området med omväxling mellan kala klippor, strandängar och ljunghedspartier som inåt land successivt övergår till tallskog.” (Länsstyrelsens beslut om naturreservat, 1977-01-13).

Referenser

- Arup, U. 2002. Stenlavar i naturskyddade områden i Hallands län 2001, Länsstyrelsens meddelande nr 2002:25.
- Kungsbacka kommun och Hallands läns museer/ landsantikvarien 1987. Program för kulturminnesvård. Kungsbacka kommun.
- Lindfeldt, K. 1990. Ängs- och hagmarker i Kungsbacka kommun. Länsstyrelsens meddelande nr 1990:2.
- Länsstyrelsens beslut om naturreservat för Svängehallar-Fjäreahals, 1977-01-13.
- Länsstyrelsen 1988. Områden av riksintresse. Kulturminnesvård. Länsstyrelsens meddelande nr 1988:17.
- Länsstyrelsen 1988. Områden av riksintresse. Friluftsliv. Länsstyrelsens meddelande nr 1988:18.
- Länsstyrelsen 1994. Bevarandeprogram för odlingslandskapet i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande nr 1994:11.
- Länsstyrelsen. 2001. Områden av riksintresse för naturvård i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 2001:20.
- Naturvårdsverket. 1996. Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet.
- Strand, V. 2002. Natura 2000. Regeringsgodkända områden i Hallands län 2002. Länsstyrelsens meddelande 2002:01.

